

Ἀφῆκα τὸν Πουγάτσεφ καὶ ἐξήλθον εἰς τὴν ὁδὸν. Ἡ νύξ ἦτο αἰθρία καὶ ψυχρά· ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστéρες φέγγοντες λαμπρῶς, ἐφώτιζον τὴν πλατεῖαν καὶ τὴν ἀγγλόνην. Τὰ πάντα ἤσυχα καὶ σκοτεινὰ ἐν τῷ λοιπῷ φρουρίῳ. Μόνον ἐν τῷ καπηλείῳ ὑπῆρχε φῶς καὶ ἠκούοντο ἐν αὐτῷ κραυγαὶ οἰνοφλύγων τινῶν. Ἐρριψα ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ ἱερέως, αἱ θύραι καὶ τὰ παραθυρόφυλλα αὐτῆς ἦσαν κλειστά, ἡσυχία δὲ πλήρης ἐπεκράτει ἐν αὐτῇ.

Εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅπου εὗρον τὸν Σαβέλιετς ὀδυρόμενον διὰ τὴν ἀπουσίαν μου. Μαθὼν δὲ ὅτι μοὶ ἀπεδόθη ἡ ἐλευθερία ἐνεπλήσθη χαρᾶς.

«Δοξασμένον ἄς ἦναι τὸ ὄνομά σου, Θεέ μου! εἶπε ποιῶν τὸ σημεῖον τοῦ σαυροῦ. Αὐριον μὲ τὰ χαράμματα θὰ φύγωμεν ἀπὸ τὸ φρούριον καὶ θὰ ὑπάγωμεν ὅπου μᾶς φωτίσῃ ὁ Θεός. Σοῦ εἰταίμασα κἄτι τι· φάγε, πατέρα μου, καὶ κοιμήσου ὡς τὸ πρῶτ' ἡσυχος ἴσ' ἀν τάρνακι.»

Τὸν ἠκουσα προθύμως καὶ δειπνήσας μὲ πολλὴν ὄρεξιν, κατεκλίθην ἐπὶ τοῦ πατώματος γυμνός, καταπεπονημένος τό τε πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα.

[Ἐπεται συνέχεια].

**II.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἐγκαινίζοντας τῇ εἰσηγήσει τῆς διευθύνσεως τῆς «Ἐστίας» σειράν ἀρθριδίων, προτιθεμένων κυρίως νὰ μεταδώσωσι τῷ κοινῷ πᾶσαν ἐν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τῇ βιομηχανίᾳ τελομένην πρόσοδον, δι' ὀλίγων νομιζομένων καθ' ἑκάστην μᾶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἐν αὐτοῖς ἐπικρατήσουσαν ἰδέαν. — Προαγγέλλομεν τῷ ἀναγνώστῃ ὅτι θέλομεν ἀποφεύγει πᾶν τὸ ἀνιάρθρον ἐν τῇ ἀναγνώσει, καὶ ὅτι ἐπίσης δὲν θὰ δίδωμεν πᾶσαν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὰ τέρψιν μόνον ἐνέχοντα. Σκοποῦμεν νὰ τηρήσωμεν τὴν μέσην ὁδὸν, προσπαθοῦντες νὰ καταστῶμεν διδακτικοὶ καὶ ὠφέλιμοι.

Α'

Περὶ καπνοῦ.

Φορολογία καπνοῦ. — Προνόμιον τομῆς καπνοῦ. — Ἱστορία τοῦ μονοπωλίου ἐν Γαλλίᾳ. — Κατανάλωσις καπνοῦ ἀπὸ τῆς ἐν ἰσπανίᾳ τοῦ μονοπωλίου. — Κατανάλωσις κατὰ τοὺς διαφόρους μῆνας τοῦ ἔτους. — Ἐργοστάσια τῆς Γαλλίας. — Σχολεῖα ἐν αὐτοῖς. — Σχολὴ καπνομηχανικῶν. — Εἰσοδεία καπνῶν. — Κατασκευὴ τῶν διαφόρων καπνῶν, τοῦ ταμβακίου, τοῦ κομμένου, τῶν πούρων, τῶν σιγάρων. — Ἰσοσοὶ οἱ καπνίζοντες εἰς τὰς διαφόρους χώρας. — Ἰσοσοὶ ἐν Ἑλλάδι. — Τί θὰ καπνίζωμεν μετὰ τὸ πρόνομιον τῆς Κυβερνήσεως.

Σπανίως παρ' ἡμῖν δύναται τις νὰ ἐγράψῃ ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς χώρας πρόσοδον τινά. Ἐν τούτοις πρόσοδος, καὶ σπουδαία μάλιστα εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ καπνοῦ φορολογία καὶ

τὸ πρόνομιον τοῦ Κράτους περὶ τομῆς αὐτοῦ.

Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ λειτουργοῦν ἐνταῦθα, σύστημα πρὸ αἰώνων ὑπάρχον εἰς ἄλλα Κράτη, ὑποβάλλομεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐστίας» τὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τελοῦμενα ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ νῦν ἐν Γαλλίᾳ ἰσχύον σύστημα, καθ' ὃ τὸ μονοπώλιον τῆς τε κατασκευῆς καὶ πωλήσεως τοῦ καπνοῦ εἶναι ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τοῦ Κράτους, ἐθεμελιώθη κατὰ τὸ 1811. Κυρίως ὅμως εἰπεῖν, αὐτὸ τὸ Κράτος πρὸ πολλοῦ ἐνέμετο τὰς προσόδους τοῦ καπνοῦ, καθότι ἀπὸ τὰ 1674 μέχρι τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως, τὸ Κράτος μόνον εἶχε τὸ πρόνομιον τῆς κατασκευῆς καὶ πωλήσεως τῶν καπνῶν, παρεχόμενος ὅμως τοῦτο ἐπὶ ἐτησίᾳ τινὶ χορηγίᾳ εἰς ἐνοικιαστάς. Ἡ χορηγία αὕτη, ἐνῶ κατὰ τὸ 1718 ἦτο μόνον 4 ἑκατομμύρια φράγκα, κατὰ τὸ 1790 ἔφθασεν εἰς τὸ ποσὸν 32 ἑκατομμυρίων ὅτε καὶ ἔπαυσε τὸ μονοπώλιον. Ποία ὅμως κυβέρνησις ἐγκαταλείπει τόσον εὐκόλως σπουδαίαν πηγὴν προσόδων; Ὅτε διετέλει ἐλευθέρᾳ ἡ παραγωγὴ καὶ πώλησις τοῦ καπνοῦ, μεθ' ὅλας τὰς ἐπιβληθείσας φορολογίας ἐπὶ τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ, τὰ ἔσοδα οὐδέποτε ὑπερέβησαν τὰ 16 ἑκατομμύρια τὸ 1814 μάλιστα ἔτος μόλις ἔφθασαν τὰ 14 ἑκατομμύρια. Κατὰ τὸ 1807 ἦσαν 13 ἑκατομμύρια. Ἐκ νέου λοιπὸν ἀποκατέστη τὸ μονοπώλιον, ἐπὶ σπουδαίᾳ ὠφελείᾳ τοῦ Κράτους.

Συμβουλευόμενοι τὴν στατιστικὴν βλέπομεν ὅτι ἡ ἐξόδευσις τοῦ καπνοῦ ἀπὸ τοῦ 1817-1877 ἠύξησεν ἀπὸ 12 ἑκατομμύρια εἰς 32 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων ἢ ἐξόδευσις δὲ πούρων καὶ σιγάρων, ἧτις ἦτον ὅλως ἀσήμαντος κατ' ἀρχάς, σήμερον ἔφθασεν εἰς τὸ ποσὸν 4 ἑκατομμυρίων χιλιογράμμων. Ἡ πρὸς τὸν καπνὸν τάσις τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀναμφίρρηστος, καθ' ὅτι μεθ' ὅλην τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν ἡ ἐξόδευσις ἐξακολουθεῖ αὐξάνουσα. Αἱ ἀκαθάριστοι πρόσοδοι ἐνῶ κατ' ἀρχάς ἦσαν 63 ἑκατομμύρια ἀνῆλθον εἰς 330, τὸ δὲ καθαρὸν κέρδος τοῦ Κράτους ἀπὸ 39 ἑκατομμύρια εἰς 260. Σήμερον δ' εἰσπράττει τὸ ταμεῖον ἀκριβῶς, τὸ δέκατον τῶν ἐτησίων ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐκ τῶν καπνῶν. Ἐν τῇ στατιστικῇ παρατηροῦμεν τὸ ἐξῆς περίεργον: Διαρκούντος τοῦ ἔτους δὲν καπνίζει ὁ κόσμος μετὰ τῆς αὐτῆς ζέσεως. Κατὰ τὸν Δεκέμβριον μῆνα ἐξοδεύεται ὁ περισσώτερος καπνὸς καὶ τὰ πούρα. Ὀλιγότερον δὲ καπνίζουσι κατὰ τὸν Ἰούλιον μῆνα, τὰ δὲ ἐκ τῆς πωλήσεως ἔσοδα, ἅτινα καθ' ἐκαστὴν ἡμέραν τοῦ χειμῶνος ἀνέρχονται εἰς 920,000 φράγ. τὸ θέρος κατέρχονται εἰς 820 χιλ. Πρὸς τούτοις δὲ παρατηρεῖται ἐλάττωσις τις ἐν μηνὶ Μαρτίῳ κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, καθὼς κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν. Ἐκ τῆς στατιστικῆς ταύτης δὲν δυνάμεθα ἄρα γε νὰ ἐξαγάγωμεν ὅτι τὸ

κάπνισμα παριστᾷ τὴν κατάστασιν τῆς δημοσίου υγείας ἐν τινι ἐποχῇ καὶ ὅτι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιρρείας τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ;

Ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι ἤδη 19 ἐργοστάσια καπνοῦ καὶ 29 ἀποθήκαι. Ἐκαστον ἐργοστάσιον κατασκευάζει κατὰ μέσον ὄρον ἐτησίως 1,500,000 χιλιόγραμμα, ἀπασχολοῦν πλείους τῶν 100 ἐργατῶν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐργατῶν ἐνασχολεῖται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πούρων καὶ τῶν σιγάρων, τοῦτο δ' ἀνήκει εἰς τὸ θῆλυ γένος, καθότι ἡ ἐργασία αὕτη ἀπαιτεῖ εὐκαμψίαν τῶν δακτύλων, καὶ ἐπιτηδεύεται μεγάλην, προσόντα γυναικεῖα.

Διὰ τὸ ἐν τοῖς ἐργοστασίοις τοῦ καπνοῦ ἐνασχολούμενον προσωπικόν, ἡ κυβέρνησις ἔχει λάβει μέτρα ὑπὲρ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι εὐμερείας αὐτοῦ, καθὼς καὶ ὑπὲρ τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως. Πρὸς τοῦτο ἐν ἐκάστῳ ἐργοστασίῳ συνέστησε ταμεῖα συντάξεως διὰ τοὺς ἐγγηράσαντας ἐν τῇ ἐργασίᾳ, συγχρόνως δὲ καὶ σχολεῖα πρὸς ἐκπαιδεύειν τῶν ἐργαζομένων παιδιῶν, διότι πλεῖστα τοιαῦτα ἐργάζονται. Κατὰ τὸ 1877 πλεόν τῶν 3500 παιδῶν ἐροῖτων εἰς τὰ τοιαῦτα σχολεῖα.

Οἱ διευθυνταὶ καὶ οἱ μηχανικοὶ τῶν ἐργοστασίων τοῦ Κράτους εἶναι ὅλοι ἀρχαῖοι μαθηταὶ τῆς Πολυτεχνικῆς σχολῆς. Τὸ ἐν Παρισίοις ὑφιστάμενον σχολεῖον τῶν καπνῶν διδάσκει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ τὰς ἀναγκαίας τοῦ ἐπαγγέλματος γνώσεις, καθὼς καὶ χημείαν καὶ μηχανικὴν. Ἐκ τοῦ φυτορίου τούτου τῶν νέων μηχανικῶν ἐξῆλθον σπουδαιότατοι ἄνδρες. Μαθητῆς ταύτης ἦτον ὁ περίφημος **Le Verrier**, καὶ ὁ κ. **Rolland**, γενικὸς διευθυντῆς καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ὁ κ. **Schleesing**, εἰς τῶν καλλιτέρων Γάλλων χημικῶν, καὶ ὁ κ. **Teissereng de Port**, ἀρχαῖος ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου. Ἐκ τῆς σχολῆς ταύτης ἀποστέλλονται οἱ καλλίτεροι τῶν μαθητῶν εἰς Ἀβάνην καὶ Κούβαν, ἵν' ἀγοράζωσιν ἐπιτοπίως τὴν ἀναγκαίαν πρὸς κατασκευὴν πούρων ποσότητα τῶν καπνῶν.

Κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἀφήν τὰ φύλλα τοῦ καπνοῦ¹ διαφέρουσι μεγάλως. Ἄλλα μὲν εἶναι λεπτὰ καὶ μελανὰ, ἄλλα δὲ παχέα καὶ ἄδρᾶ.

1. Ὁ καπνὸς ἀνήκει φυτολογικῶς εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν, εἰς ἣν καὶ τὰ γεώμηλα. — Εἶναι δηλ. εἶδος τῶν Σολανοειδῶν, κατὰ γὰρ δ' ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς. Βιολογία εἰς Εὐρώπῃ ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν καὶ Πορτογάλων κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα. Ἰωάννης Νικότ, πρέσβυς τῆς Γαλλίας ἐν Λισβῶν, ἔφερεν αὐτὸν πρῶτος ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 1859. Ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων παρεδέξατο τὸ φυτὸν ὡς ἱατρικὴν βοτάνην. Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐγένετο χρῆσις αὐτοῦ ἑκαλεῖτο «Νικοτιανή, χόρτον τῆς βασιλείσεως, ταμβάκος». Οἱ ἄγριοι τῆς Ἀμερικῆς ἐδίδαξαν τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς τὸ κάπνισμα καὶ τὴν μίσσησιν τοῦ καπνοῦ. Ἐν Εὐρώπῃ δὲ ἐγεννήθη ἡ ἕξις τῆς διὰ τῆς ῥινόσ ἀναρροφήσεως τοῦ ταμβάκου.

Εἰς 19 νομοὺς τῆς Γαλλίας καλλιεργεῖται ὁ καπνός.

Ἡ ποιότης τοῦ ἐδάφους, τὸ κλίμα καὶ ἡ καλλιέργεια ἐπηρεάζουσι σπουδαίως τὴν ποιότητα τοῦ καπνοῦ. Ποικίλη δ' εἶναι ἡ σύνθεσις αὐτοῦ. Ὁ καπνίζων ἀγνοεῖ πόσας καὶ ὁποίας οὐσίας ἐνέχει ὁ καπνός. Ἐκτὸς τῆς νικοτίνης, ἥτις δίδει εἰς αὐτὸν τὴν δύναμιν, καὶ διαφόρων ἄλλων ἐλαίων μεταδιδόντων αὐτῷ τὸ ἀρωμα, ὁ καπνός περιέχει ὀξέα, μηλικόν, κιτρικόν, πηκτικόν, ὀξικόν, ῥητίνας, ζυλίνην, νιτρικόν ὀξύ, γλάριον, ἄσβεστον, πότασσαν καὶ ἀμμωνίαν. Τὸ ἐν αὐτῷ ποσὸν τῆς νικοτίνης ἀνέρχεται ἀπὸ 0-9 τοῖς ἑκατόν. Ἡ δὲ τέφρα περιέχει 0-4 τοῖς ἑκατόν ἀνθρακικὴν πότασσαν. Καπνὸς περιέχων πλείω τῶν 3 τοῖς 100 νικοτίνην δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς κάπνισμα, διότι εἶναι πικρός· δὲν καίεται ἐπίσης εὐκόλως ὅταν δὲν περιέχει ἀρκετὴν ποσότητα ἀλάτων ποτάσεως. Κύριον διακριτικὸν γνώρισμα τοῦ καλοῦ καπνοῦ εἶναι, ἡ ἐν αὐτῷ περιεχομένη ἀνάλογος ποσότης νικοτίνης καὶ ἡ ἐν τῇ τέφρᾳ ὑπαρξίς ἀνθρακικῆς ποτάσεως. Διὰ τὸν πρὸς τράβηγμα ταμβάκου, ἐπιζητεῖται μόνον τὸ ποσὸν τῆς νικοτίνης.

Συλλεγόμενα καὶ ἀποξηραίνόμενα εἰς τὸν ἄερα ὑπὸ τοῦ καλλιεργητοῦ τὰ διάφορα φύλλα, προσδένονται 25-50 ὀμοῦ εἰς μικρὰς δεσμίδας καλουμένας κοινῶς *καλούπια*¹. Ὅταν τὰ καπνοδέματα φθάσωσιν εἰς τὰ ἐργοστάσια, διαλέγουσι τὰ φύλλα διὰ τὰς διαφόρους χρήσεις τοῦ καπνοῦ, καὶ διὰ μηχανῆς τινος ἀναπληρούσης τὸν καπνιστὴν βεβαιουῦται, ἡ πρὸς καῦσιν ποιότης τῶν φύλλων· μετὰ τοῦτο ἀρχεται ἡ κυρίως ἐργασία τῆς παρασκευῆς.

Εἰς τὴν δημοσίαν κατανάλωσιν ὁ καπνὸς χορηγεῖται πρῶτον *τετριμμέος* ἢ ταμβάκος, δεύτερον διὰ *μάσσησιν*, τρίτον *κεκομμένος* καὶ τέταρτον εἰς *σχῆμα* πούρων καὶ σιγάρων.

Ὁ ταμβάκος παρασκευάζεται ἐκ φύλλων περιεχόντων μεγάλην ποσότητα νικοτίνης· τοιοῦτος καπνὸς εἶναι ὁ τῆς Βιργινίας, καὶ τῶν γαλλικῶν νομῶν τοῦ Βορρᾶ, **Ille et Vilaine**, **Lot-et-Garonne**, **Lot**, κτλ. Τὸ μίγμα βρέχεται δι' ἄλυμυροῦ ὕδατος ἐντός μηχανῆς. Τὸ ἐν τῷ ὕδατι προστιθέμενον ἄλας παρεμποδίζει τὰς ἀτάκτους ζυμώσεις. Μετὰ τοῦτο τὰ φύλλα κόπτονται διὰ μηχανῆς· ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας κόπτονται εὐκόλως 800 χιλιόγραμμα καπνοῦ, ἅτινα περισυνάγονται εἰς ἰδιαιτέραν αἵθουσαν. Ἐκεῖ ἐπέρχεται ἡ ζύμωσις, ἐπιστατοῦσιν ὅμως ἵνα μὴ ἡ θερμοκρασία ὑπερβῇ τοὺς 80 βαθμοὺς, διότι τότε μέρος τῆς νικοτίνης καταστρέφεται καὶ ὁ καπνὸς καθίσταται ὀξεινός ὡς ἐκ τῆς μεγάλης παραγωγῆς ὀξικῆς ὀξέως.

1. Τοιαύτη τις ὀνομασία δίδεται ἐν Θεσσαλίᾳ.

Μόλις μεθ' ἑξ μῆνας ὁ καπνὸς ἀποκτᾷ τὰς ἀναγκαίας ιδιότητας ὅπως τριβῆ εἰς ταμβάκον. Ἡ ἐργασία αὕτη τελεῖται ἐντὸς μύλων ὁμοίων σχεδὸν πρὸς τοὺς μύλους τοῦ καφέ. Ὁ τετριμμένος καπνός, ἀφοῦ βραχῆ τίθεται ἐκ νέου ἐντὸς μεγίστων ξυλίνων δωματίων, περιεχόντων 25-30,000 χιλιογράμμων, ἔνθα ὑποβάλλεται εἰς δευτέραν ζύμωσιν καὶ γεννᾶται ἐν αὐτῷ ἡ ιδιότης ἐκείνη, ἡ ἀναγκάζουσα τοὺς ἐραστὰς τοῦ ταμβάκου νὰ λέγωσι καίει ὁ ταμβάκος, ἥτις προέρχεται ἐκ παραγωγῆς ἀμμωνίας. Ὁ ταμβάκος μένει ἐκεῖ ἐν ἔτος, ὅπως καταστή ἀλκαλικός.

Μετὰ τὸ τέλος ὁ ταμβάκος τίθεται εἰς πίθους, ἔνθα συμπιέζεται μηχανικῶς· ἀφοῦ δὲ διαμεινῆ ἐκεῖ ἐτέρους δύο μῆνας, δίδεται πρὸς πώλησιν. Τοιαύτη τις εἶναι ἐν συντομίᾳ ἡ ἱστορία μιᾶς πρέζας ταμβάκου. Πόσαι δυσκολίαι πρὸς παραγωγὴν ἐνός πατριώματος!!!

Ὁ πρὸς μάσσησιν καπνὸς καταναλίσκεται μόνον ὑπὸ τῶν ναυτῶν. Πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ γίνεται χρῆσις τῶν πάντων, τεμαχίων φύλλων, μίσχων καὶ νευρώσεων τῶν φύλλων (κοτσανίων). Τὰ φύλλα πλέκονται ἐν εἴδει σχοινίου, εἴτε διὰ τῆς χειρὸς εἴτε μηχανικῶς. Ἐκ τῶν νευρώσεων κατασκευάζουσι δεσμίδας, αἷς ὑποβάλλουσιν εἰς ὑδραυλικὴν πιεστικὴν μηχανὴν ὅπως ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῶν τὸ ὑπερβάλλον τοῦ ζωμοῦ. Μεθ' ὃ πωλοῦνται!

Ἡ παρασκευὴ τοῦ πρὸς κάπνισμα καπνοῦ, καίτοι οὐχὶ τόσον μακρὰ ὡς ἡ τοῦ ταμβάκου, ἀπαιτεῖ ἐπίσης σπουδαίαν μέριμναν. Κόπτουσι πρῶτον τοὺς μίσχους τῶν φύλλων, κατόπιν βρέχουσι ταῦτα μεθ' ὕδατος 28 τοῖς 100 ἀλμυροῦ, οὐχὶ διότι ὡς πρὸς τὸν καπνὸν τοῦτον εἶναι ἀναγκαία ἡ ζύμωσις, ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν ταύτης. Βρέχουσι μόνον καὶ μόνον τὸν καπνόν, ὅπως εὐκολύνωσι τὴν μηχανικὴν ἐργασίαν. Μεθ' ὃ κόπτεται ὁ καπνὸς ἐν μηχανισμοῖς, ἐν οἷς ἡ μάχαιρα εἶναι θεθειμένη ὡς ἡ τῆς λαϊμητόμου, ἐπὶ σῦρτου κινουμένου ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Ὁ κοπίς καπνὸς φρύγεται ὅπως ἀφαιρεθῆ ἡ ὑγρασία αὐτοῦ, πρὸς δὲ ὅπως τὰ τεμάχια καταστῶσιν οὐλα. Ἄλλοτε τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐξετέλουν οἱ ἐργάται, ἔφρυγον δὲ τὸν καπνὸν ἐπὶ τετρημμένων μεταλλίνων δίσκων, ὁμοίων τῶν ἐν χρήσει πρὸς ψήσιμον τῶν καστάνων. Οἱ παραγόμενοι ὅμως δηλητηριώδεις ἀμμωνιακοὶ ἀτμοὶ ἐπέφερον ἀσφυξίαν τοῖς ἐργάταις· διὰ τοῦτο ὁ κ. Rolland ἐφευρε μηχανισμόν διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, τυχὼν ὡς ἐκ τούτου τοῦ βραβείου Monthyon ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

Ἐν τῷ φρυγάνῳ μεγίστη δίδεται προσοχὴ ἵνα μὴ ἡ θερμοκρασία ὑπερβῆ τοὺς 100 βαθμούς, διότι τότε ὁ καπνὸς λαμβάνει γεῦσιν δυσάρεστον, ὡς ἂν νὰ ἐξήρχετο ἐκ κλιβάνου.

Ἐκ τοῦ φρυγάνου ὁ καπνὸς μεταφέρεται εἰς ξηραντήριον, συνιστάμενον ἐκ μεγίστου ξυλίνου κυλίνδρου, ὅστις περιστρεφόμενος ἀπαλλάσσει αὐτὸν τῶν κόνεων. Μεθ' ὃ ἀφίεται κατὰ μεγάλας ποσότητας ἐπὶ δύο μῆνας. Τὸ ἀρωμά του ἐκεῖ ἀναπτύσσεται. Μετὰ ταῦτα παραλαμβάνεται ὑπὸ τῶν τοποθετούντων ἐντὸς τῶν χαρτίνων δεμάτων, κτλ. Ἡ ζύγισις καὶ τοποθέτησις τοῦ καπνοῦ τελεῖται διὰ μηχανῶν πλέον.

Μετὰ τὸν κεκομμένον καπνὸν ἔρχονται τὰ πούρα! Ταῦτα κατασκευάζονται διὰ τῆς χειρὸς μόνης. Μέχρι τοῦδε δὲν εὐρέθη μηχανὴ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἐργασίαν τῆς ἐργάτιδος. Τὰ μηχανικῶς κατασκευαζόμενα ποῦρα δὲν καπιζονται σχεδόν. Ἐκαστον ποῦρον σύγκειται ἐκ τριῶν μερῶν· πρῶτον τοῦ ἐσωτερικοῦ, συνισταμένου ἐκ μικρῶν τεμαχίων φύλλων τιθεμένων τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, τὸν ὑπομαρθῦρα, φύλλον ἐκ καπνοῦ περιβάλλον τὸ ἐσωτερικόν· τέλος τὸ ἐξωτερικὸν ἔνδυμα τὸ πέριξ τοῦ πούρου τιθέμενον καὶ κλειδὸν ἐρμητικῶς τὴν ἐπιφάνειαν. Καλὴ ἐργάτις κατασκευάζει εἰς διάστημα δέκα ὥρων 150 - 300 ποῦρα κατὰ τὸ σχῆμα. Παραλαμβανόμενα ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἐργατῶν τὰ ποῦρα τίθενται εἰς ξηραντήρια, μεθ' ὃ διαλεγόμενα τίθενται εἰς χάρτινα δέματα ἡ κυτία. Ἡ τιμὴ τοῦ πούρου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ. Παικίλλει μεταξὺ 5 λεπτῶν καὶ 1,50 φράγκου. Ἡ ποιότης αὐτοῦ προέρχεται ἐκ τῆς συνθέσεως, τῆς εὐκόλου καύσεως τοῦ φύλλου, τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς ἐργασίας. Τὸ πούρον δὲν πρέπει νὰ εἶναι μῆτε λίαν σφιγμένον μῆτε μαλακόν· πρέπει νὰ εἶναι πληρωμένον ὁμογενῶς καὶ καλῶς περιτετυλιγμένον.

Μετὰ τὰ ποῦρα ἐναπομένει νὰ γράψωμεν τινα περὶ τῶν σιγάρων. Ταῦτα, ἤδη ἐπίσης κατασκευάζονται ὑπὸ μηχανῶν, ὅπως δὴ ποτε ὅμως μεγαλύτερα ἀποδίδεται ἀξία εἰς τὰ διὰ μόνης τῆς χειρὸς κατασκευαζόμενα.

Μηχανὴ κατασκευαζόουσα σιγάρα εἶναι πραγματικὸν πρότυπον μηχανῆς εὐαισθητοῦ, λεπτῆς καὶ λίαν εὐφυῶς διερρυθμισμένης. Ὁ καπνίζων παρασκευάζει τὸ σιγάρον του ὡς ἑξῆς: περιτυλίσσει ἀνελίσσων διὰ τῶν δακτύλων ἐντὸς φύλλου σιγαροχάρτου τὸν καπνόν, κολλᾷ τὸ φύλλον καὶ κλείει τὰ ἄκρα. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐργάζεται καὶ ἡ μηχανή.

Ἡ ἐργάτις κάθηται παρὰ τὴν συσκευὴν, ἥτις μόλις εἶναι μεγαλειτέρα ῥαπτικῆς μηχανῆς. Ἡ ἐργασία τῆς συνίσταται εἰς τὸ νὰ τοποθετῆ τὸν καπνὸν καθ' ὁμοειδῆ στρώματα ἐπὶ μικρᾶς μεταλλικῆς τραπέζης. Ἡ μηχανή, κινουμένη διὰ τοῦ ὕδατος ἐργάζεται αὐτομάτως. Ἀφ' ἐνός εἰσέρχεται ὁ καπνὸς εἰς τὴν συσκευὴν, ἀφ' ἐτέρου ἐξέρχονται τὰ σιγάρα, ἅτινα μόνον τίθενται κατὰ τάξιν ἐντὸς κυτίου. Οὕτως οὐ-

δεις δύναται νὰ παραπονεθῆ ὅτι τὸ σιγάρον δι-
 ἤλθε διὰ πολλῶν χειρῶν πρὶν ἢ καπνισθῆ. Συ-
 σταίνουσι μάλιστα εἰς τὰς ἐργατίδας ν' ἀπο-
 φεύγωσιν ὅσον τὸ δυνατόν νὰ ἐγγίξωσι τὸν κα-
 πνόν, φόβῳ μὴ ἀφαιρέσωσι μέρος τοῦ ἀρώμα-
 τος αὐτοῦ. Αὕτη δὲν ἐγγίξει τὸν καπνὸν τοῦ
 Guibeck, οὕτως τὸ χιλιόγραμμα στοιχίζει
 45 φράγκα, ἢ μὴ μόνον διὰ τοῦ ἀκροῦ τῶν ὀ-
 νύχων καὶ μετ' ἀληθοῦς σεβασμοῦ.

Ἦδη ἂν τις τῶν ἀναγκωστῶν ἐπιθυμῆ νὰ
 μάθη τίς ἐκ τῶν λαῶν καπνίζει πλείοτερον, ἰ-
 δοὺ ἀριθμοὶ τινες, δεικνύοντες τὴν κατανάλω-
 σιν ἐκάστου ἀτόμου εἰς τὰς διαφόρους χώρας.
 Ἐν Αὐστρία 1 χιλιόγραμμα 48. Οὐγγαρία
 0,87. Γαλλία 0,89. Ἰταλία 0,708. Γερμανία
 1,83. Ἀγγλία 0,600. Ρωσία 0,600. Ἡνω-
 μέναι πολιτεῖαι 1,600. Ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἀ-
 μερική κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν. Ἐν Ἑλ-
 λάδι, ἀγνωστος εἶναι εἰς ἡμᾶς ἡ ποσότης ἢ
 καταναλισκόμενη ὑπ' ἐκάστου ἀτόμου, ὅπως
 δήποτε ὅμως ἔνεκα κλιματολογικῶν λόγων, πα-
 ραδεχόμεθα ὅτι δὲν εἶναι μεγάλη.

Οἱ παρακολουθήσαντες μέχρι τέλους τὴν πε-
 ριγραφὴν, θέλουσι πεισθῆ ποῖα μηχανήματα ὀ-
 φεῖλει νὰ ἔχη ἐργοστάσιον ἄξιον τοῦ ὀνόματος,
 συγχρόνως δὲ πῶς καὶ προφυλάξεις πρέπει νὰ
 λαμβάνωνται περὶ καπνοῦ μέλλοντος οὐχὶ νὰ
 πωλῆται τμηματικῶς, ὡς νῦν ἐν τῇ ὑφιστάμενῃ
 ἐλευθερίᾳ, ἀλλ' ἐντὸς δεσμιδῶν χαρτίων, ἐν
 αἷς ἐπὶ πολὺ θὰ διαμείνῃ χρόνον. Δὲν ἔχω τὴν
 ἀτυχίαν νὰ καπνίζω· προαγγέλλω ὅμως τοῖς
 ἐρασταῖς τῶν καλῶν καπνῶν ὅτι τοῦ λοιποῦ
 θὰ καπνίζωσι καπνὸν εἰς κόριν.

** Α.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μεταξὺ νεονύμφων :

— Καὶ τώρα, Νικολάκη μου, 'πὲς μου, ἢ
 νῆα αὐτῆ ζωῆ τοῦ ἐγγάμου δὲν σὲ στενοχωρεῖ
 καθόλου ;

— Ὅχι, σὲ βεβαιῶ, ἀγαπητῆ μου.

— Ἐφοβήθηκα μήπως καὶ αἰσθάνεσαι πό-
 θον πρὸς τὸν πρῶτόν σου ἐλευθερὸν βίον.

— Ἐγὼ ! Τί λῆς, καλέ ; Τόσον ὀλίγον ἀναζη-
 τῶ τὴν πρώτην μου ζωὴν, ὥστε εἰς ἀπέθνησκας
 σήμερα, αὐριον ἀμέσως θὰ ξαναπαντρευόμουν !

**

Ἡ κυρία Ζ* κατηγεῖ τὸν νεκρὸν κ. Β*.

— Ἄκουσε, ἀγαπητέ μου. . . εἶνε καιρὸς νὰ
 νυμφευθῆς. . . Ἠξέυρεις πολὺ καλά ὅτι ἐκεῖ θὰ
 καταλήξῃ τὸ πρᾶγμα.

— Ἐ καὶ τί μὲ τοῦτο ! . . λέγει ὁ Β*· Ἐ-
 πειδὴ τάχα ἠξέυρω ὅτι ὀφείλω νὰ ἀποθάνω
 μιὰ μέρα, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι πρέπει
 καὶ νὰ αὐτοχειρισθῶ τὸ ταχύτερον !

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὁ ἄνθρωπος κυρίως εἶπεν εἶνε ἀγρίον θη-
 ρίον, αἰμοχαρὲς θηρίον. Γνωρίζομεν αὐτὸν δε-
 δαμασμένον καὶ ἐξημερωμένον, ἐν τῇ καταστά-
 σει ἐκείνῃ, ἣν ὀνομάζομεν πολιτισμόν. Κατα-
 λαμβανόμεθα δὲ ὑπὸ φρίκης ὕσάκης συμβῆ νὰ
 εὐρεθῶμεν πρὸ τυχαίας τινὸς ἐκρήξεως τῆς φύ-
 σεώς του. Ἄλλ' ἄς καταπέσωσιν οἱ μοχλοὶ καὶ
 αἱ ἀλύσεις τῆς ἐνόμου τάξεως, ἀδιάφορον πως,
 ἄς ὑψώσῃ κεφαλὴν ἢ ἀναρχία, καὶ τότε βλέπο-
 μεν τί ἐστὶν ἄνθρωπος ! (Schopenhauer).

Ἡ καλλιτέρα προσποίησις εἶνε ἡ εἰλικρίνεια.

Ὁ συντομώτερος τρόπος πρὸς ἐκτέλεσιν πολ-
 λῶν ἔργων εἶνε ἡ κατὰ τάξιν ἐκτέλεσις αὐτῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Βερολίῳ πρόκειται νὰ ἰδρυθῆ Ἑταιρία,
 ἣς σκοπὸς ἔσται ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν δι-
 δαγμάτων τῆς νέας Φυσιολογίας περὶ διατρο-
 φῆς τοῦ ἀνθρώπου χάριν τοῦ πολλοῦ πλήθους
 τῶν ἐργατῶν. Πρὸς τοῦτο θέλει ἰδρῦσει ἐστια-
 τῶρια καὶ καφενεῖα, ἐν οἷς ὁ ἐργάτης νὰ εὐρί-
 σκη ἐξαιρετικὸν καὶ θρεπτικὴν τροφήν ἀντὶ ἐλα-
 χίστου τιμήματος· ποτὸν δὲ θὰ δίδεται τοῖς
 προσερχομένοις καφὲς καὶ κακάο. Ἐν ἀρχῇ θέ-
 λουσιν ἀνοιχθῆ τρία τοιαῦτα ἐστιατόρια, εἰς
 τρεῖς διαφόρους συνοικίας τοῦ Βερολίνου.

Κατὰ τὴν ἐπετηρὶδα τῆς ἐπὶ τῶν προνομίων
 ἐπιτροπῆς ἐν Λονδίῳ αἱ αἰτήσεις πρὸς πα-
 ραχώρησιν προνομίων ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ 1882
 συνεποσώθησαν εἰς 6,241· ἐδόθησαν δὲ τοιαῦτα
 4,337, ἐξ ὧν 77 κατόπιν ἠκυρώθησαν, καθόσον
 οἱ λαβόντες τὴν παραχώρησιν δὲν ἐξετέλεσαν
 τὰς προδιαγεγραμμένας αὐτῶν ὑποχρεώσεις.

Οἱ καθ' ὅλην τὴν γῆν σιδηρόδρομοι ἔχουσι
 μῆκος 253,000 χιλιόμετρα. Ἐκ τούτων 113,
 000 χιλιομέτρων, ἦτοι τὰ 44 ἑκατοστὰ τοῦ ὅ-
 λου, ἀνήκουσιν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτεῖας τῆς
 Ἀμερικῆς.

Κατὰ τινα ἐφημερίδα τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα
 τῶν ἐκκλησιῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κατὰ
 τὸ παρελθόν ἔτος ἀνῆλθεν εἰς 536 ἑκατομμύρια,
 ὀλόκληρον δὲ εἶνε πρᾶϊν ἐκουσιῶν ἐράνων τῶν
 κατοίκων. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τὸ τρίτον πε-
 ρίπου διατίθεται ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν ἔργων,
 τὸ δ' ὑπόλοιπον χρησιμοποιεῖται πρὸς διατή-
 ρησιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἀμοιβὴν τῶν ἱερέων.